



Datum
2019-05-15
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2019-409

Yttrande

Till
Näringsdepartementet

Remiss från Näringsdepartementet - Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplanläggning (SOU 2019:9) N2019/00699/SPN

Sammanfattning

Malmö stad är positiv till att utredningen uppmärksammar och förtydligar formerna för planintressentens medverkan i detaljplanearbetet. Förslagen klargör också gränserna en sådan medverkan och formaliserar den i viss mån. Några konstateranden utredningen gör, bland annat i fråga om det underlag som ska finnas när man tar fram en detaljplan samt vilken partsställning en planintressent har, bör framhållas särskilt även i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Det fortsatta lagstiftningsarbetet bör också bejaka möjligheterna till olika lokalt anpassade arbetsmodeller. Malmö stad är positivt inställd till att privata intressenter tar initiativ till och bidrar med underlag i planläggningen, men det är viktigt att kommunerna bibehåller det övergripande helhetsansvaret för den fysiska planeringen.

Yttrande

Övergripande synpunkter

Malmö stad delar utredningens inställning till behovet av samt nyttan med en förtydligad och utvecklad medverkan från planintressenten i detaljplanearbetet, inte minst i dess tidiga skeden. Malmö stad tillstyrker därför förslaget om att kommunen ska kunna ge anvisningar till en planintressent om vilket planeringsunderlag som kan komma att behövas. Kommunerna kan genom ett sådant arbetssätt frigöra planeringsresurser till att utföra de olika sammanvägningar som får anses tillhöra kärnan i det kommunala planeringsansvaret. Det är då också särskilt välkommet att utredningen klargör gränserna för planintressentens medverkan i arbetet med att ta fram en detaljplan.

Fortsatt möjlighet för lokala arbetsformer

Utredningen framhåller att den nuvarande formella rätten att inleda ett planbeskedsärende och den informella möjligheten att få ett planärende inlett i huvudsak fungerar ändamålsenligt. Den form av intern reglering som Malmö stad tillämpar skapar den förutsebarhet, tydlighet och transparens som efterfrågats av olika intressenter (kap. 6.3). I enlighet med det anser utredningen att initiativrätten inte bör utökas eller formaliseras ytterligare. Utredningen

(kap. 6.5) gör dock en åtskillnad mellan de planer som inletts genom informella initiativ och de som inletts genom formella planbesked. Det är bara de detaljplaner som initierats genom planbesked som föreslås kunna bli föremål för länsstyrelsens yttrande. Om förslaget genomförs, kan det inte uteslutas att det kan förekomma ärenden som initieras informellt, men där en planintressent i ett skede mellan det informella initiativet och den tidpunkt då planläggningen inleds söker planbesked i syfte att kunna få kommunens medgivande till att inhämta ett yttrande från länsstyrelsen. Då utredningen inte avser att begränsa de möjligheter som idag finns att hitta egna arbetsformer i kommunerna bör det förtydligas att det inte finns några hinder mot en sådan ordning.

Bedömning av planarbetets omfattning

För att en kommun ska få medge att en planintressent inhämtar yttrande från länsstyrelsen krävs två saker: förslaget ska dels vara förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande, dels ska länsstyrelsens yttrande främja planläggningen. Bedömningen av förenlighet med översiktsplanen behöver ändå redan göras, eftersom den ju har en betydelse för valet av planförfarande och därför även betydelse för när ett slutligt beslut i detaljplanläggning kan tänkas fattas.

Den bedömning av om länsstyrelsens yttrande främjar planläggningen som utredningen föreslår att kommunen ska göra ter sig svårare. Vid denna bedömning förväntas kommunen inte bara bedöma hur pass klara planeringsförutsättningarna är eller hur långt fram i tiden ett slutligt planbeslut kan fattas, utan även intressentens kompetens och erfarenhet samt vilka arbetsinsatser av fattandet av yttrandet skulle ta i anspråk hos länsstyrelsen. Här förväntas kommunen alltså tämligen skyndsamt bilda sig en uppfattning om såväl planintressenten som länsstyrelsens aktuella resurser och prioriteringar. En sådan bedömning är annorlunda än den bedömning av de egna planeringsresurserna kommunen har att göra när den ska ta ställning till om ett planarbete ska påbörjas eller inte och när det i så fall kan förväntas ske.

Som Malmö stad tolkar utredningen (kap. 6.6.) är inte avsikten att planeringsunderlaget ska bli mer omfattande än vad det redan är, utan endast att det förtydligas att det behövs mer än bara grundkartor, fastighetsförteckningar samt i förekommande fall planprogram. Det skulle då röra olika inventeringar, uppgifter om mark- och grundförhållanden, ägostruktur, befintliga planförhållanden och statistiska uppgifter. Om avsikten i det kommande lagstiftningsarbetet i något avseende däremot är att utöka kommunens utredningsansvar bör det framhållas särskilt.

Värna det kommunala helhetsansvaret för planeringen

Som utredningen framhåller (kap. 6.11.) skulle en förändrad partsställning för planintressenterna medföra långtgående konsekvenser för planmonopolet. En förändring skulle kunna innebära att en planintressent genom en domstolsprocess skulle kunna få ett detaljplanearbete inlett, återupptaget eller en detaljplan antagen mot kommunens vilja. En sådan utveckling vore, inte minst ur demokratisk synvinkel, synnerligen olämplig. Utredningens konstaterande att förtydligandet och utvecklandet av planintressentens medverkan i detaljplanläggningen

inte är avsett att påverka eller förändra planintressentens partsställning och klagorätt bör därför framhållas även i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Vägledning från Boverket

Malmö stad delar utredningens uppfattning (kap. 6.12) att regeringen bör ta initiativ till att låta Boverket ta fram en vägledning om vilket underlag som ska krävas för att bedöma vissa grundläggande planeringsförutsättningar, t.ex. geotekniska undersökningar, naturvärdesinventeringar och utredningar om vatten och avlopp. För att skapa den avsedda förutsebarheten för planintressenter och utgöra stöd för exempelvis konsulter bör en sådan vägledning inte bara innehålla de underlag som normalt behövs för att ta ställning till planeringsförutsättningarna, utan även innefatta de olika standardiserade krav som kan ställas på underlagen eller hänvisningar till sådana standarder.

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig positiv till att formerna för planintressentens medverkan i detaljplanearbetet uppmärksammas och förtydligas, utan att för den skull möjligheterna begränsa till lokalt anpassade och välfungerande arbetsmodeller. Med de kommentarer som gjorts ovan anser Malmö stad att förslaget tillgodoser detta behov.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....